

Amnesty
Ihmisoikeusliitto
Sateenkaariperheet
Seta
Trasek

Kannanotto 4.12.2014

Ihmisoikeusjärjestöt huolissaan hallituksen vitkuttelusta translain suhteen

Räikeät ihmisoikeusloukkaukset saatava loppumaan

Hallitus ei käsitellyt translakiuudistusta tänään. Aika hallituksen esityksen antamiselle eduskunnalle valuu vähiin. Ihmisoikeusjärjestöt Trasek, Seta, Amnesty, Ihmisoikeusliitto ja Sateenkaariperheet vaativat, että peruspalveluministeri Susanna Huovisen valmisteleva uudistus juridisen sukupuolen vahvistamisen ehdoista toteutetaan viivytyksettä.

Suomi edellyttää juridisen sukupuolensa korjaavilta eli henkilötunnuksensa muuttavilta henkilöiltä muun muassa lisääntymiskyvyttömyyttä, psykiatrista diagnoosia ja avioliiton muuttamista rekisteröidyksi parisuhteeksi. Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut uudistuksen, jossa lisääntymiskyvyttömyysvaatimus ja siviilisäädyn rajoitukset poistettaisiin. Valmistelun taustalla ovat Suomen kansainväliset sitoumukset ja Suomen saamat suositukset kansainvälisiltä ihmisoikeuselimiltä. Valtioneuvosto ei toistaiseksi ole käsitellyt asiaa, vaikka sen tulisi antaa esityksensä eduskunnalle näinä päivinä, jotta eduskunta ehtisi käsitellä sen ennen kevään vaaleja.

Laaja joukko kansalaisjärjestöjä ja ihmisoikeusasiantuntijoita on kampanjoinut translain muuttamiseksi vuosia. Sukupuoltaan korjaaviin henkilöihin kohdistuvat vaatimukset loukkaavat itsemääräämisoikeutta sekä oikeutta yksityisyyden suojaan, perhe-elämään, keholliseen koskemattomuuteen sekä terveyteen. Amnestyn vetoamuksen lakiuudistuksen puolesta allekirjoitti kahdessa viikossa yli 15 000 ihmistä.

Järjestöjen mukaan juridisen sukupuolen vahvistamisen tulisi perustua henkilön omaan ilmoitukseen. Tällainen uudistus on hiljattain toteutettu Tanskassa, ja Maltan parlamentti käsittelee parhaillaan vastaavaa muutosta. Myös Norjassa valmistellaan mittavaa uudistusta. Paineita muutoksille on tullut myös kansainvälisestä kehityksestä: muun muassa Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu ja YK:n eri elimet ovat vaatineet Suomelta ja muilta mailta muutoksia sukupuolen vahvistamisen ehtoihin.

Trasek ja Seta ovat mukana sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä, joka kartoittaa transihmisiä koskevan lainsäädännön muutostarpeita. Työryhmä antaa keväällä loppuraportin.

Lisätiedot:

Vaikuttamistyön johtaja Niina Laajapuro, Amnestyn Suomen osasto, puh. 044 555 4911
Pääsihteeri Päivi Mattila, Ihmisoikeusliitto, puh. 050 536 8195
Toiminnanjohtaja Juha Jämsä, Sateenkaariperheet, puh. 044 997 1976
Sosiaali- ja terveysministeriön translakityöryhmän jäsen Aija Salo, Seta, puh. 050 309 8108
Puheenjohtaja ja sosiaali- ja terveysministeriön translakityöryhmän jäsen Antti Karanki, Trasek, puh. 041 546 1565